

## Primjedbe UPFBiH na Zakon o štrajku

### *Primjedba na član 3.*

*U članu 3. u stavu (1) riječi „ili u njegovom organizacionom dijelu“ se brišu a ostali dio teksta se nastavlja.*

*U istom članu stav (3) brisati.*

*Dosadašnji stav 4. postaje stav 3.*

### **Objasnenje**

*Prijedlog da se brišu riječi „organizacionom dijelu“ u stavu 1 je iz razloga što bi u slučaju organizovanja štrajka i u organizacionom dijelu poslodavca, poslodavac trpio dodatnu štetu obustavom procesa rada u dijelu proizvodnog ciklusa, a povećava se i mogućnost raznih zlobotreba. Ukoliko se navedeno prihvati, predlažemo da se riječi „organizacionom dijelu“ brišu u cjelokupnom tekstu Zakona.*

*Predlažemo da se briše stav 3. jer poslodavac koji nije ničim doprinio da dođe do štrajka kod drugog poslodavca, može da pretrpi nesagledivu štetu učešćem njegovih radnika u štrajku solidarnosti radi pružanja podrške štrajku organizovanom kod drugog poslodavca. Poslodavac trpi nesagledivu štetu obustavom procesa proizvodnje i nemogućnošću ispunjenja ugovorenih obaveza prema dobavljačima koju mu niko ne nadoknađuje, te je naš prijedlog za brisanje ove odredbe opravdan.*

*Ukoliko se ne prihvati navedeni prijedlog, potrebno je da Zakon propiše na koji način i pod kojim uslovima radnici mogu da učestvuju u štrajku solidarnosti radi pružanja podrške štrajku organizovanom kod drugog poslodavca.*

### **Član 5. glasi:**

(Odluka o stupanju u štrajk)

- (1) Odluku o stupanju u štrajk donosi nadležni organ reprezentativnog sindikata kod poslodavca kao cjeline, organizacionog dijela poslodavca, područja djelatnosti na teritoriji kantona, odnosno Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Ukoliko kod poslodavca nije organizovan sindikat, odluku o štrajku može donijeti više od polovine zaposlenih kod tog poslodavca.
- (3) Odluku o stupanju u štrajk kod poslodavca može donijeti i nadležni organ bilo kojeg sindikata formiranog kod tog poslodavca, ukoliko je podrži više od polovine zaposlenih.

### **Primjedba na član 5.**

#### **Član 5. mijenja se i glasi:**

- (1) Odluku o stupanju u štrajk kod poslodavca kao cjeline ili organizacionog dijela poslodavca donosi reprezentativni sindikat, ili njegov ograničeni dio kod poslodavca, ili više od polovine zaposlenih kod tog poslodavca.**
- (2) Odluku o stupanju u štrajk u području djelatnosti, teritoriju kantona, donosi reprezentativni sindikat za područje djelatnosti odnosno za teritoriju kantona.**
- (3) Odluku o stupanju u generalni štrajk za teritoriju Federacije BiH donosi reprezentativni sindikat za područje djelatnosti.**

#### **Obrazloženje**

*Predložena odredba je nejasno i neprecizno definisana.*

*Imajući u vidu da su članom 3. precizno nabrojane 4. vrste štrajka smatramo da u članu 4. također mora biti precizno određeno ko je organizator štrajka za pokretanje bilo kojeg štrajka. Shodno tome, smatramo da je naša predložena odredba opravdana, jer se precizno definiše organizator štrajka kod poslodavca kao cjeline ili u njegovom organizacionom dijelu, u području djelatnosti, na teritoriji kantona, te za teritoriju Federaciju Bosne i Hercegovine.*

*S tim u vezi mišljenja smo da je sasvim opravdana naša primjedba i da član 4. treba definisati kako je i predloženo.*

*Također, bitno je napomenuti da su predložene odredbe u suprotnosti sa Konvencijama MOR-a broj 87. i 98. kojima je implicitno priznato pravo na štrajk kroz opće pravo sindikata radnika.*

#### **Član 6. glasi:**

*(Sadržaj odluke o stupanju u štrajk)*

*Odlukom o stupanju u štrajk utvrđuju se:*

- a) zahtjevi radnika, razlozi stupanja u štrajk i organ prema kojem su upućeni zahtjevi,*
- b) vrijeme otpočinjanja štrajka,*
- c) mjesto održavanja štrajka,*
- d) sastav štrajkačkog odbora, odnosno lica koja zastupaju interese radnika.*

### **Primjedba na član 6.**

***U članu 6. u stavu d) briše se tačka i dodaju riječi „ i odgovaraju za zakonitost štrajka“.***

## Obrazloženje

*Predložena odredba precizno definiše ko odgovara za zakonitost štrajka i za naknadu štete poslodavcu ukoliko je organizator štrajka većina zaposlenih. Jasno je ko je odgovoran za naknadu štete ukoliko je organizator štrajka sindikat, međutim postavlja se pitanje kada je organizator većina zaposlenih ko odgovara za nezakoniti štrajk. Kako ne bi došlo do različitih tumačenja u praksi smatramo da ovo pitanje treba definisati kako je predloženo. Na ovaj način u slučaju nezakonitog štrajka odgovaraju osobe koje su navedene u Odluci o stupanju u štrajk.*

### Član 7. glasi:

(Mjesto održavanja štrajka i rješavanje spora o mjestu održavanja štrajka)

- (1) Prije donošenja odluke o stupanju u štrajk, poslodavac i sindikat zajednički utvrđuju mjesto održavanja štrajka.
- (2) Ukoliko se poslodavac i sindikat ne uspiju sporazumijeti o mjestu održavanja štrajka, nastali spor se povjerava tijelu za mirno rješavanje sporova, odnosno arbitraži.
- (3) Postupak mirnog rješavanja sporova, način određivanja miritelja i arbitara i druga pitanja od značaja za mirno rješavanje sporova za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine provode se u skladu sa Zakonom o radu i posebnim zakonom, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (4) Postupak rješavanja nastalog spora o mjestu održavanja štrajka ne može trajati duže od tri dana od dana dostavljanja zahtjeva za sporazumno rješavanje tijelu predviđenom za mirno rješavanje nastalog spora.
- (5) Ako strane rješavanje spora o mjestu održavanja štrajka povjere tijelu za mirno rješavanje nastalog spora, odluka ovog tijela je obavezujuća i konačna i protiv nje se ne može uložiti žalba niti voditi sudski spor.
- (6) Ukoliko tijelo za mirno rješavanje spora ne uspije postići sporazum o mjestu održavanja štrajka, odnosno ukoliko se poslodavac i sindikat ne usaglase oko sastava tijela predviđenog za mirno rješavanje nastalog spora, rješavanje nastalog spora prepušta se nadležnom sudu.

### *Primjedba na član 7.*

***U članu 7. iza stava (6) dodaju se novi stavovi (7) i (8) koji glase:***

***(7) Ako sindikat organizuje štrajk suprotno odredbama ovog člana takav štrajk se smatra nezakonito organizovanim.***

***(8) U slučaju nezakonito organizovanog štrajka iz prethodnog stava sindikat je dužan da nadoknadi štetu poslodavcu i drugim fizičkim licima kojima bude nanesena šteta.***

### **Obrazloženje**

*Ovo iz razloga kako poslodavac ne bi pretrpio dodatnu štetu jer može doći do ometanja radnika koji žele da rade, može doći do uništavanja sredstava poslodavca, ekološke katastrofe, a takođe može doći u pitanje i bezbjednost kako onih koji rade tako i onih koji učestvuju u štrajku, jer su konfliktne situacije neizbježne, u takvim situacijama teško je iskontrolisati sve radnike, tako da posljedice mogu biti ogromne kako za poslodavca tako i za fizička lica, itd.*

### **Primjedba na član 19.**

**U članu 19. stav (1) mijenja se i glasi:**

**„Poslodavac može da zahtjeva, u cilju obezbjeđenja minimuma procesa rada da mu na raspolaganju bude potreban broj radnika.“**

### **Obrazloženje**

*Ne može se zakonom ograničiti „da u cilju obezbjeđenja minimuma procesa rada najviše do 1/3 radnika bude na raspolaganju poslodavcu“.*

### **Primjedba na član 20.**

**U članu 20. riječi „najkasnije 20 dana prije početka štrajka“ zamijenjuju se riječima „najkasnije 30 dana prije početka štrajka“.**

### **Obrazloženje**

*Rok od 20 dana za najavu štrajka jako kratak za velike kompanije stoga smatramo da je ovaj rok potrebno produžiti na 30 dana.*

### **Član 22. glasi:**

*(Uvjeti za isključenje sa rada)*

- (1) Poslodavac ne može zapošljavati nove radnike koji bi zamijenili učesnike u štrajku, a radnike koji ne učestvuju u štrajku može isključiti iz procesa rada samo kao odgovor na već započeti štrajk.
- (2) Isključenje sa rada ne može započeti prije isteka osam dana od dana početka štrajka.
- (3) Isključenje radnika iz procesa rada može trajati najduže do okončanja štrajka.
- (4) Poslodavac je dužan za radnike isključene iz procesa rada uplaćivati doprinose za socijalno osiguranje utvrđene zakonom, na iznos osnovne plate prema ugovoru o radu.

### **Primjedba na član 22.**

**U članu 22. stav 4 mijenja se i glasi:**

**(4) Radnici isključeni iz procesa rada nemaju pravo na naknadu plaće, a poslodavac je dužan uplatiti doprinose na najnižu plaću u skladu sa propisima.**

### **Obrazloženje**

*Predložena odredba nije precizna i jasna. Smatramo da Zakon mora tačno i precizno definisati da li radnik ima pravo na plaću. S tim uvezi predlažemo da se jasno definiše da radnici koji su isključeni iz procesa rada nemaju pravo na plaću te da je poslodavac obavezan uplaćivati doprinose na najnižu plaću u skladu sa propisima. Ne postoje jedinstveni međunarodni propisi kojim se definiše visina uplate doprinosa za radnike u slučaju lock out-a i različita su rješenja prema nacionalnim zakonodavstvima. Bitno je napomenuti da su u zemljama u okruženju uključujući i Hrvatsku radnici nemaju pravo na plaću. Isto rješenje je i u Republici Srpskoj. Prema Hrvatskom Zakonu poslodavac je za radnike koji su isključeni sa rada dužan da uplaćuje doprinose na najnižu plaću a ista ili slična rješenja su u većini evropskih država. Shodno navedenom mišljenja smo da je naš prijedlog sasvim opravdan i da zaista nema argumenta koji bi opravdao da radnik koji je isključen iz procesa rada ima pravo na pune doprinose i plaću kao da je radio.*

### **Član 24. glasi:**

(Pravo na plaću i socijalno osiguranje)

(1) Radniku koji sudjeluje u štrajku plaća se smanjuje srazmjerno vremenu sudjelovanja u štrajku, ukoliko se poslodavac i štrajkački odbor drugačije ne dogovore.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana radnik koji je sudjelovao u štrajku ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio, ukoliko se štrajk organizovao zbog neisplaćenih plaća i neprovođenja propisanih mjera zaštite na radu.

(3) Radnici koji su dužni da rade za vrijeme štrajka radi obezbjeđenja minimuma procesa rada, imaju pravo na plaću srazmjerno vremenu provedenom na radu, u skladu sa ugovorom o radu.

(4) Radnici u štrajku imaju pravo na doprinose za socijalno osiguranje u skladu sa zakonom.

(5) Radnici koji organizuju i sudjeluju u štrajku suprotno odredbama ovog zakona nemaju prava utvrđena st. (2) i (4) ovog člana.

### **Primjedba na član 24.**

**U članu 24. stav 1. mijenja se i glasi:**

**„Radnik koji sudjeluje u štrajku nema pravo na naknadu plaće za vrijeme učešća u štrajku, osim ako se poslodavac i organizator štrajka drugačije ne dogovore.“**

***U članu 24. u stavu 2. riječi „i neprovođenja propisanih mjera zaštite na radu“ se brišu i dodaju se riječi „pod uslovom da štrajk ne traje duže od 12 dana“.***

***U istom članu u stavu 4. iza riječi „doprinose za socijalno osiguranje“ dodaju se riječi „koji se uplaćuju na najnižu platu“ a ostali dio se nastavlja.***

### **Obrazloženje**

*Obrazloženje kao i za član 22.*

*Bitno je napomenuti da su u većini EU zemalja kao i u zemljama u okruženju uključujući i Hrvatsku radnici nemaju pravo na plaću za vrijeme učešća u štrajku. Isto rješenje je i u Republici Srpskoj.*

*Također, bitno je dodati vezano za izmjene za stav 2 kada radnik ostvaruje pravo na naknadu plaće da se u tom slučaju treba ograničiti vrijeme trajanja štrajka. U suprotnom radnicima bi bilo u intresu da štrajkuju obzirom da za to vrijeme imaju pravo na naknadu plaće. Ovakvo rješenje je u Republici Srpskoj i na ovaj način se vrši harmonizacija propisa i stvaraju jedinstveni uslovi poslovanja na teritoriji BIH.*

### **Član 25. glasi:**

Ukoliko poslodavac smatra da sindikat organizuje i provodi štrajk suprotno odredbama ovog zakona, kolektivnog ugovora i pravilima sindikata, može u roku od dva dana od saznanja uputiti pisano upozorenje štrajkačkom odboru i odrediti rok u kojem će sindikat svoje postupanje uskladiti sa odredbama ovog zakona, kolektivnog ugovora i pravilima sindikata.

(2) Ukoliko štrajkački odbor ne prihvati upozorenje poslodavca i u ostavljenom roku ne uskladi svoje postupanje sa odredbama ovog zakona, kolektivnog ugovora i pravilima sindikata, poslodavac u naredna tri dana, kod nadležnog suda, može podnijeti zahtjev za zabranu organizovanja i provođenja štrajka suprotno odredbama ovog zakona, kolektivnog ugovora i pravilima sindikata.

(3) Ukoliko poslodavac ne postupi po odredbama iz st. (1) i (2) ovog člana, smatra se da je štrajk organizovan u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i pravilima sindikata.

(4) Poslodavac može od organizatora štrajka zahtijevati naknadu štete koju je pretrpio zbog nezakonito organizovanog štrajka.

### **Primjedba na član 25.**

***U članu 25. u stavu 4. riječ „može“ zamjenjuje se sa riječima „ima pravo“.***

### **Obrazloženje**

*Primjedba se odnosi na terminologiju. Naime, smatramo da je potrebno u Zakonu ugraditi pravni termin jer se Zakonom daju određena prava i obaveze. Obzirom da termin može, ne predstavlja pravnu sigurnost sasvim je opravdano da umjesto može bude definisano da poslodavac ima pravo.*